

M. POIARES MADURO

F?TANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2008. június 12.1(1)

C?288/07. sz. ügy

The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs

kontra

Isle of Wight Council,

Mid-Suffolk District Council,

South Tyneside Metropolitan Borough Council,

West Berkshire District Council

(A High Court of Justice [England & Wales], Chancery Division [Egyesült Királyság] által benyújtott el?zetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Hozzáadottérték-adó – Közintézmény által folytatott tevékenységek – Fizet? parkolók – Versenytorzulás”

1. A jelen el?zetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képez? kérdések a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17?i 77/388/EGK hatodik tanács irányelv (a továbbiakban: hatodik irányelv)(2) 4. cikke (5) bekezdése második albekezdésének értelmezésére vonatkoznak, amely el?írja, hogy a közintézményeket a hatósági min?ségben folytatott tevékenységeik tekintetében adóalanynak kell min?síteni, amennyiben nem adóalanyként való kezelésük a verseny jelent?s torzulását eredményezné. A Bíróságnak ennél fogva pontosítania kell, hogy mely feltételekkel lehet az említett cikk els? albekezdésében foglalt, a közintézmények hatósági min?ségükben végzett tevékenységeik tekintetében nem adóalanyként történ? kezelésére vonatkozó szabálytól való ezen eltérést alkalmazni. Más szóval, a közösségi bíróságnak meg kell határoznia a gazdasági tevékenységek HÉA?kötelességére vonatkozó általános szabály visszaállításának a kritériumait.

I – A jogi háttér, az alapügy tényállása és az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett kérdések

2. Az alapügy Nagy?Britannia és Észak?Írország Egyesült Királyságának négy helyhatósága, az Isle of Wight Council, a Mid?Suffolk District Council, a South Tyneside Metropolitan Borough

Council és a West Berkshire District Council(3) által folytatott nem utcai gépjárműparkolási (parking) szolgáltatási tevékenységre vonatkozik. A helyhatóságok által igazgatott valamennyi területen a magánszektor is nyújt hasonló szolgáltatásokat.

3. Történetileg a helyhatóságok HÉA-alanynak minősülnek az e berendezések használóinak befizetései tekintetében. A HÉA-t kiszámlázták az ügyfelek részére, majd ezt követően az adót befizették az Egyesült Királyság adóhatóságának.

4. Mindazonáltal a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének első albekezdése alapján az alapügy alperesei úgy vélik, hogy jogosultak a korábban kifizetett HÉA visszatérítésére, mivel e rendelkezés szerint „[a]z állami, regionális és helyi közigazgatási szervek és közintézmények nem minősülnek adóalanynak az olyan tevékenységekre, illetve ügyletekre vonatkozóan, amelyeket hatóságként folytatnak, még akkor sem, amikor e tevékenységekkel, illetve ügyletekkel összefüggésben közterheket, illetékeket, járulékokat vagy egyéb adókat szednek be”.

5. Ugyanakkor a hatodik irányelv 4. cikkének (5) bekezdése következő albekezdéseiben úgy rendelkezik, hogy meghatározott körülmények között ezek a közintézmények mégis HÉA-kötelesek. Ezek az albekezdések a következőképpen rendelkeznek:

„Ha azonban ilyen tevékenységeket, illetve értékesítéseket végeznek, akkor ezeket illetően adóalanynak minősülnek, amennyiben nem adóalanyként való kezelésük a verseny jelentős torzulását eredményezné.

Az előbbiekben megnevezett szervek minden esetben adóalanynak minősülnek a D. mellékletben felsorolt tevékenységeket illetően, amennyiben e tevékenységek terjedelme nem elhanyagolható.

A tagállamok az előbbiekben megnevezett intézmények olyan tevékenységeit, amelyek a 13. vagy 28. cikk értelmében adómentességet élveznek, olyan tevékenységként kezelik, amelyeket azok hatóságként folytatnak”.

6. Az illetékes helyhatóságok, mivel úgy vélték, hogy nem felelnek meg a nem adóalanyként történő kezelésre vonatkozó szabálytól való különbözõ eltérések feltételeinek, és hogy ezt megerősíti a Fazenda Pública (4) ügyben hozott ítélet, a 2000 óta befizetett HÉA visszatérítését követelték az illetékes adóhatóságoktól (Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs, az alapügy felperesei). E helyhatóságok szerint ugyanis a nem adóalanyként való kezelésük nem eredményezi a verseny torzulását, még kevésbé jelentős torzulását az általuk igazgatott területeken.

7. A Commissioners elutasították a visszatérítést. Mivel a helyhatóságok által e határozattal szemben benyújtott keresetnek a VAT and Duties Tribunal helyt adott, a felperesek fellebbezést nyújtottak be a High Court of Justice (England & Wales) Chancery Division-höz (Egyesült Királyság), amely úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A »verseny torzulása« kifejezést minden egyes közintézmény esetében külön-külön kell-e értékelni oly módon, hogy a jelen ügy körülményei között azon terület vagy területek vonatkozásában kell értelmezni, amelyen az adott közintézmény a nem utcai parkolási szolgáltatást nyújtja, vagy a tagállam területének egésze vonatkozásában?

2) Mit jelent az »eredményezné« kifejezés? Különösen: a valószínűség milyen fokának vagy a bizonyosság milyen szintjének kell fennállnia e feltétel teljesüléséhez?

3) Mit jelent a »jelentős« szó? Különösen: a »jelentős« a versenyre gyakorolt, az

elhanyagolhatónál vagy elenyészőnél nagyobb, illetve »lényeges« vagy »kivételes« hatást jelent-e?”

II – Jogi elemzés

A – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

8. Ezzel a kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdésében szabályozott eset azzal jár-e, hogy a hatósági minőségükben bizonyos tevékenységeket végző közintézmények nem adóalanyként való kezelése következtében a versenyben előálló esetleges torzulást helyi szinten kell-e vizsgálni az érintett piacon fennálló verseny feltételeinek meghatározásával, vagy azt kizárólag a szóban forgó tevékenység vonatkozásában kell megítélni.

1. Előzetes észrevételek a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének felépítésére

9. Az első kérdésre adandó válaszhoz röviden emlékeztetni kell a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének felépítésére. Ez a rendelkezés vezeti be a közintézmények nem HÉA-alanyként való kezelésére vonatkozó szabályt azon esetek vonatkozásában, ahol ezek hatósági minőségükben járnak el. A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének első albekezdésében foglalt szabálytól való eltérésről ugyanezen bekezdés második albekezdése rendelkezik, amely szerint ezek a közintézmények ugyanakkor kötelesek megfizetni a HÉA-t, amennyiben tevékenységük vonatkozásában nem adóalanyként való kezelésük a verseny jelentős torzulását eredményezné. Másrészt ezt az általános kivételt kiegészíti a harmadik albekezdés, mely meghatározza azokat a tevékenységeket, amelyeket illetően a közintézményeket minden esetben HÉA-alanyként kell kezelni, függetlenül attól, hogy tevékenységüket hatóságként végzik-e. Azonban, amennyiben ezek a tevékenységek elhanyagolhatóak, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy mentesítik őket a HÉA alkalmazásának hatálya alól.

10. Ennek következtében a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének különböző albekezdései szorosan összefüggenek. Így e rendelkezés második albekezdésének alkalmazása feltételezi az első albekezdés alkalmazását. A Bíróság ezt a rendelkezést úgy értelmezte, hogy az a nem adóalanyként való kezeléshez két együttesen alkalmazandó feltételt ír elő. Egyrészt e tevékenységeket közintézménynek kell folytatnia, és ennek során hatóságként kell eljárnia. Ennélfogva a Bíróság megállapította, hogy olyan tevékenységekről van szó, amelyeket ezek a közintézmények a rájuk vonatkozó sajátos közjogi szabályozás keretében folytatnak, kivéve azokat a tevékenységeket, amelyeket a magánjogi gazdasági szereplőkkel azonos jogi feltételek mellett végeznek.(5)

11. Ennélfogva az Európai Közösség Bizottsága által benyújtott észrevételekhez hasonlóan a jelen ügyben kétség merülhet fel az említett feltételek teljesülését illetően a helyhatóságok által nyújtott parkolóhelyszolgáltatás esetében. Pontosabban nem biztos, hogy a nem utcai parkolóhelyszolgáltatás a közintézményekre vonatkozó sajátos szabályozás hatálya alá esik. Ugyanakkor mivel az ügyben eljáró bíróság ezt a kérdést nem tette fel a Bíróságnak, és az említett feltételek megvalósulásának ellenőrzése a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik(6), ezt a problémát nem kell megvizsgálni.

2. A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdése második albekezdésének értelmezése

12. Amint az korábban felmerült, a jelen ügyben a Bíróságnak elsősorban arra a központi kérdésre kell válaszolnia, hogy milyen megközelítéssel kell megállapítani, hogy fennáll-e a versenynek a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdése második albekezdése szerinti torzulása, amely esetben el lehet térni az említett cikk első albekezdésében foglalt, a hatósági minőségükben eljáró közintézmények nem adóalanyként való kezelésére vonatkozó szabálytól.

13. A felek véleménye e kérdésben megoszlik. Míg az alapügy alperesei és az olasz kormány olyan versenyjogi elemzés mellett érvelnek, amely szerint annak megállapítása, hogy az érintett jogügylet HÉA-köteles-e, az érintett piac konkrét és eléztes vizsgálatát teszi szükségessé, az alapügy felperesei kifejezik, hogy az érintett tevékenységre vonatkozó adójogi megközelítést részesítik előnyben. Az Egyesült Királyság emellett hangsúlyozza azt a nehézséget, amelyet a verseny kritériumainak az adózás területén történő alkalmazása jelent. Írország úgy próbálja összeegyeztetni ezeket az álláspontokat, hogy megállapítja, hogy ezek a lehetőségek a tagállamok diszkrecionális jogkörébe tartoznak.

14. Amint azt a következőkben bemutatom, az adójogi megközelítést kell figyelembe venni. A hatodik irányelv által bevezetett adórendszer célja ugyanis valamennyi gazdasági tevékenység HÉA-kötelessé tétele. Így a hatodik irányelv 2. cikke kimondja, hogy a hozzáadottértékadó alá tartoznak az adóalany által belföldön ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások, valamint a termékimport. Ettől az általános szabálytól eltérésként kerülnek ki bizonyos tevékenységek a HÉA alkalmazási köréből. E célból a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének első albekezdése elrendeli, hogy a közintézmények olyan tevékenységei, amelyeket hatóságként folytatnak, nem adókötelesek. Ezzel szemben, a közösségi jogalkotó ugyanezen cikk harmadik albekezdésében bizonyos tevékenységek vonatkozásában még azon esetekre is fenntartotta az adókötelezettséget, amikor az adókötelezettségtől való ezen eltérés feltételei teljesülnek. Amennyiben a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének adott albekezdése ugyanazokra a hatósági minőségükben eljáró közintézményekre vonatkozik, az érintett jogügyleteknek az eltérő albekezdések alapján történő eltérő adójogi kezelését kizárólag e tevékenységek eltérő jellege indokolhatja. Ezt az álláspontot megerősítette a Bíróság is, amikor megállapította, hogy az adókötelességnek a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdése harmadik albekezdésében történő visszaállítása annak biztosítását célozza, hogy „bizonyos gazdasági tevékenységcsoportok, amelyek jelentősége tárgyukból következik, ne legyenek HÉA-mentesek”(7).

15. A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésében szabályozott, a gazdasági tevékenységek HÉA-kötelességétől való eltérés indoka ugyanis azon a gyenge vélelmen alapul, mely szerint a közintézmények által hatósági minőségükben végzett tevékenységek lényegében szabályozási jellegűek, és kapcsolódnak a közhatalom eljogainak gyakorlásához. Ilyen körülmények között annak, hogy az említett tevékenységek nem HÉA-kötelesek, lényegében nincs a magánágazat tevékenységeihez viszonyítva versenyellenes hatása, mivel ezeket a tevékenységeket általában a közszektor kizárólagosan vagy szinte kizárólagosan végzi. Ennélfogva az adójogi semlegesség biztosított.

16. Ugyanakkor ez a vélelem mégiscsak gyenge lábakon áll. Mivel a hatósági minőségükben eljáró közintézmények meghatározása ténylegesen közösségi kritériumokon alapul, ugyanakkor az egyes tagállamok belső szervezetétől függ, erőse annak a valószínűsége, hogy e közintézmények egyes tevékenységeit a magánszféra is el tudná látni. A lényegében gazdasági jellegű tevékenységek ugyanis megfelelhetnek a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének első albekezdésében meghatározott eltérés feltételeinek, amennyiben a nemzeti jog a közintézményt „a vonatkozó sajátos közjogi szabályozás” keretében alkalmazza, mivel egy ilyen rendszer sajátos jellege a Bíróság ítélezési gyakorlatának megfelelően a gyakorolt tevékenységet hatóságként

végzett tevékenységnek minősíti. Márpedig az, hogy a lényegében gazdasági jellegű ilyen tevékenységek nem adókötelesek, a verseny torzulásának oka lehet, amennyiben az említett tevékenységeket általában – párhuzamosan vagy akár elsődlegesen – a magánszektor végzi vagy végezheti. Az adókötelezettség hiánya tehát a HÉA-rendszer eltolódásához vezethet, hiszen ez utóbbi mindenekelőtt az adósemlegességen alapul.

17. A közösségi jogalkotó elsősorban ezt a helyzetet akarta elkerülni, azáltal hogy a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének harmadik albekezdésében előírja, hogy az ugyanezen irányelv D. mellékletében pontosan meghatározott tevékenységek HÉA-kötelesek. Ezek a tevékenységek a távközlés, a víz- gáz- villamos- és hőenergia-szolgáltatás, az áruszállítás, a kikötői és repülőtéri szolgáltatások, a személyszállítás, az eladásra gyártott új termékek értékesítése, a mezőgazdasági intervenciók hivatalok ügyletei a mezőgazdasági termékek tekintetében, amelyeket az e termékek közös piacszerzéséről szóló rendelet alapján végeznek, a szakmai jellegű vásárok és kiállítások rendezése, a vámraktározás, a reklámügynökségi tevékenység, az idegenforgalmi tevékenységek, a személyzet részére fenntartott kantinok, árusítóhelyek és szövetkezetek, valamint hasonló intézmények üzemeltetése, a rádió- és televíziótársaságoknak a 13. cikk A. része (1) bekezdésének q) pontjában nem említett tevékenységei. Ezen albekezdés értelmezéséből kiderül, hogy az adókötelezettség független a ténylegesen fennálló vagy lehetséges versenytől az olyan helyi piacokon, ahol az említett tevékenységeket a közintézmények is megfelelően el tudják látni a rájuk vonatkozó sajátos közjogi szabályozás keretében. Kizárólag az érintett tevékenység jellege a meghatározó.

18. Következésképpen a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdését, amely ugyanezen cikk harmadik albekezdéséhez hasonlóan eltérést állapít meg az adókötelezettség alól, úgy kell értelmezni, hogy ugyanazt a logikát követi, mint a harmadik albekezdés, azaz visszaállítja a valamennyi gazdasági jellegű tevékenység adókötelességére vonatkozó általános szabályt.

19. E célból a versenytorzulás kritériuma csak annak érdekében alkalmazható, hogy segítséget nyújtson az illetékes nemzeti hatóságoknak a HÉA-köteles és a nem HÉA-köteles tevékenységek meghatározásában. A versenytorzulás fogalma nem jelenik meg szabályozó elvként az olyan sajátos gazdasági helyzetek vonatkozásában, mint amilyenek az összefonódások vagy a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés, sokkal inkább olyan közbeszű kritérium, amelyet a tagállamok a HÉA-rendszer megvalósítása során alkalmazhatnak a HÉA-köteles tevékenységek meghatározásához(8). Ez a kritérium így a közösségi adójogi politika része, amelynek célja az adósemlegesség elvének megfelelően a hozzáadottérték-adó kivetése valamennyi gazdasági tevékenységre.

20. Másrésztől csak ez a megközelítés biztosíthatja az adóbeszedéshez fűződő jogbiztonsághoz kapcsolódó egyszerűség elvének betartását. Ezeket az alapelveket komolyan veszélyezteti az érintett piacokon fennálló versenyhelyzetek egyedi vizsgálata. Ennélfogva, és mellesleg, az elfogadott megközelítés azzal az erővel is jár, hogy elkerülhetők az illetékes nemzeti hatóságoknál felmerülő rendkívüli költségek.

21. A hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdését szintén úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok feladata e rendelkezés végrehatásával összefüggő mérlegelési mozgásterük(9) keretében annak meghatározása, hogy az érintett tevékenység vonatkozásában fennáll-e a verseny torzulásának veszélye akkor, ha e tevékenységeket hatóságként végző közintézményeket nem adóalanyként kezelik.

B – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

22. A második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a hatodik irányelv 4. cikke (5)

bekezdésének második albekezdése értelmében vett, a „verseny jelentés torzulását eredményezné” kifejezés értelmére kérdez rá. A bíróság azt kívánja megtudni, hogy ez a rendelkezés kizárólag a tényleges versenyre vonatkozik-e, vagy kiterjed a lehetséges versenyre is.

23. A lehetséges verseny figyelembevétele logikusan következik az első kérdés vonatkozásában elfogadott értelmezésből. Amennyiben ugyanis a tevékenységen alapuló megközelítés érvényesül, az adott helyi piacon fennálló versenyhelyzetnek nincs jelentősége.

24. Mindenekelőtt a Bíróság már most pontosította, hogy a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdése „– a hatodik irányelv fő céljának, az adósemlegesség biztosításának az érdekében – olyan helyzetet feltételez, amelyben a közjogi intézmények – a kifejezetten rájuk vonatkozó jogi szabályozás keretében – olyan tevékenységeket végeznek, amelyeket velük versenyben a magánjog hatálya alatt vagy közigazgatási koncesszió keretében magánszemélyek is végezhetnek”(10). Márpedig, ha csak a tényleges verseny vehető figyelembe, az adósemlegesség csak akkor tartható fenn, ha kizárólag a tényleges verseny zárja ki a kivétel nélkül HÉA-alanynak minősülő magánjogi gazdasági szereplők jövőbeni vagy azonnali piacra lépését. Ilyen körülmények között ugyanakkor világosan látszik, hogy a HÉA-alanynak minősülő magánjogi gazdasági szereplőkkel azonos tevékenységet végző közjogi gazdasági szereplők nem adóalanyként való kezelése a verseny jelentés torzulását eredményezheti.

25. Másrészt, amint azt Kokott főtanácsnok kiemeli, „[m]ég ha jelenleg egyetlen versenytárs sem kínál HÉA-köteles versengő szolgáltatást, a verseny torzulásának veszélye lehet valós. Már a hátrányos kiindulási helyzet is alkalmas lehet arra, hogy a potenciális versenytársakat visszatartsa a piacra lépéstől [...]”(11).

26. Következésképp és a Bizottság által képviselt álláspontnak megfelelően, az „eredményezné” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az nemcsak a tényleges versenyt, hanem a lehetséges versenyt is magában foglalja, feltéve hogy ez utóbbi valós.

C – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésről

27. A nemzeti bíróság harmadik kérdése a „verseny jelentés torzulása” kifejezés (12). értelmezésére vonatkozik. Vajon ez a kifejezés a nem elhanyagolható hatásra is vonatkozik, vagy kizárólag arra a „kivételes” hatásra, amely meghaladja az adót fizető és nem fizető szolgáltatók egyazon piacon való egymás melletti működéséből eredő torzulások normális szintjét?

28. Elismerem, hogy az elsőre azt válaszolnám: sem egyik, sem másik. Kétséggkívül, a „jelentés” kifejezést előnyben részesítő közösségi jogalkotó szándéka a verseny olyan mértékű torzulását feltételezi, amely kétséggkívül több mint elhanyagolható, de még nem kivételes. E tekintetben az e kérdésre adható válasz Bernard Shaw megjegyzésére emlékeztet, mely szerint „nincs annál nehezebben megválaszolható kérdés, mint az, amelyekre a válasz kézenfekvő”.

29. Egy szó másik szóval való helyettesítése ugyanis azzal a veszéllyel jár, hogy egy félreérthető kifejezést alkalmazunk. Számomra megfelelőbbnek tűnik, ha mindenekelőtt tisztázzuk az általános és elvont értelmezés útján történő előzetes meghatározásnak egyelőre ellenálló egyes fogalmak értelmezésének határait. Ezen kifejezések teljes értelméhez csak konkrét, egyedi és az őket tartalmazó szövegek célkitűzésének figyelembevételével történő vizsgálattal lehet eljutni. Ennek érdekében a jelen ügy vonatkozásában a „jelentés” kifejezés értelmezésekor figyelembe kell venni azt a mérlegelési mozgásteret, amelyet a hatodik irányelv e kifejezés alkalmazási körének megállapítása terén a tagállamok részére engedélyez(13).

30. Másrészt, egy ilyen fogalom értelmezése gyakran csupán negatív meghatározás útján

lehetséges, amely nem azt helyezi előtérbe, hogy a fogalom mit jelent, hanem hogy mit nem. Ezzel kapcsolatban, amint arra a fentiekben rámutattam, a 4. cikk (5) bekezdésének különböző albekezdései szorosan összefüggenek, így egyikük értelmezése sem vonatkoztatható el a többiétől. Ennek megfelelően megfosztaná hatékony érvényesülését a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdését az a feltételezés, mely szerint pusztán a hatósági minőségében eljáró hatóság tevékenységét jellemző közhatalom előjogainak gyakorlása elegendő ahhoz, hogy kizárható legyen a többek között a magánjogi gazdasági szereplőkkel fennálló verseny bármilyen torzulása. Ugyanígy a hatósági minőségben eljáró közintézmény kizárását a HÉA hatálya alól önmagában nem lehet úgy tekinteni, hogy a verseny olyan mértékű torzulását jelenti, amely indokolja e közintézményeknek a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdése második albekezdése alapján HÉA-alanyként történő kezelését. Csak a jelentős piactorzulás vezethet ugyanis a hatóságként eljáró szervezet adófizetési kötelezettségéhez, kivéve akkor, ha ez megfosztja a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének első albekezdését a hatékony érvényesüléstől. Az ettől eltérő értelmezés azzal a veszéllyel jár, hogy a közintézmények által végzett valamennyi jogügylet és tevékenység gyakorlatilag az ilyen szervezetek nem HÉA-alanyként történő kezelésére vonatkozó szabálytól eltérő rendelkezés hatálya alá kerül.

31. A „jelentős” kifejezés azt jelenti, hogy a verseny nem elhanyagolható vagy kivételes torzulásának a szokásos mértékűnél nagyobbak kell lennie. E fogalom bármely további pontosítása csak az egyes esetek vonatkozásában és a hatodik irányelvnek a jelen indítvány első részében meghatározott célkitűzéseihez viszonyítva lehetséges. E tekintetben azt is meg kell állapítani, hogy egy ilyen kifejezés értelmezése a tagállamok mérlegelési mozgásteréből vezethető le, mivel az értelmét csak az alkalmazásával összefüggésben nyerheti el, és az említett értelmezésnek tiszteletben kell tartania a hatodik irányelv fent említett célkitűzéseit.

III – Véggövetkeztetések

32. Az előbbi megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy az alábbi módon válaszoljon az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre:

„1) A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanács irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok feladata e rendelkezés végrehatásával összefüggő mérlegelési mozgásterük keretében annak meghatározása, hogy az érintett tevékenység vonatkozásában fennáll-e a verseny torzulásának veszélye akkor, ha e tevékenységeket hatóságként végző közintézményeket nem kezelik HÉA-alanyként.

2) Az »eredményezné« kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az nemcsak a tényleges versenyt, hanem a lehetséges versenyt is magában foglalja, feltéve hogy ez utóbbi valós.

3) A »jelentős« kifejezés azt jelenti, hogy a verseny nem elhanyagolható vagy kivételes torzulásának a szokásos mértékűnél nagyobbak kell lennie. E fogalom bármely további pontosítása csak az egyes esetek vonatkozásában és a hatodik irányelvnek a jelen indítvány első részében meghatározott célkitűzéseihez viszonyítva lehetséges. E tekintetben azt is meg kell állapítani, hogy egy ilyen kifejezés értelmezése a tagállamok mérlegelési mozgásteréből vezethető le, mivel az értelmét csak az alkalmazásával összefüggésben nyerheti el, és az említett értelmezésnek tiszteletben kell tartania a 77/388 irányelv fent említett célkitűzéseit.”

1 – Eredeti nyelv: francia.

2 – HL L 145., 1. o. (magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o). Ez az irányelv több egymást követő módosítás tárgya volt, majd a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv

(HL L 347., 1. o.) hatályon kívül helyezte. Ezen utóbbi irányelv 13. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szó szerint átvette a hatodik irányelv 4. cikke (5) bekezdésének második albekezdését. Ugyanígy, a szóban forgó 4. cikk (5) bekezdésének harmadik albekezdésében említett D. melléklet a 2006/112 irányelv I. számú mellékletévé változott.

3 – A továbbiakban: helyhatóságok vagy az alapügy alperesei.

4 – A C-446/98. sz. ügyben 2000. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-11435. o.).

5 – A fent hivatkozott Fazenda Pública ügyben hozott ítélet 16. és 17. pontja,

6 – A 231/87 és 129/88. sz., Comune di Carpaneto Piacentino és társai, „Carpaneto I” egyesített ügyekben 1989. október 17-én hozott ítélet (EBHT 1989., 3233. o.) 16. pontja, és a fent hivatkozott Fazenda Pública ügyben hozott ítélet 23. pontja.

7 – A fent hivatkozott Carpaneto I ügyben hozott ítélet 26. pontja. Kiemelés a szerzőtől.

8 – Lásd e tekintetben a C-4/89. sz. Comune di Carpaneto Piacentino és társa, „Carpaneto II” ügyben (1990. május 15-i ítélet, EBHT 1990., I-1869. o.) Mischo főtanácsnok által ismertetett indítvány 14. és 15. pontjában képviselt álláspontot.

9 – A tagállamok ilyen mérlegelési mozgásterét ismeri el többek közt a fent hivatkozott Carpaneto I ügyben hozott ítélet 23. pontja; a fent hivatkozott Carpaneto II ügyben hozott ítélet 13. pontja és a fent hivatkozott Fazenda Pública ügyben hozott ítélet 31. és 32. pontja. Meg kell állapítani továbbá, hogy a tagállamok mérlegelési mozgásterének szélesebb körű a hatodik HÉA-irányelv 4. cikke (5) bekezdése második albekezdésének keretében, mint a harmadik albekezdés átültetése esetén, ahol a főszabályként adóköteles tevékenységeket a közösségi jogalkotó már meghatározta.

10 – A fent hivatkozott Carpaneto I ügyben hozott ítélet 22. pontja. A Bíróság folyamatosan emlékeztet az adósemlegességre, mint ennek az albekezdésnek a céljára, lásd legutóbb a C-430/04. sz. Feuerbestattungsverein Halle ügyben 2006. június 8-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-4999. o.) 24. pontját.

11 – A C-369/04. sz., Hutchison 3G és társa ügyben (2007. június 26-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5247. o.) ismertetett indítvány 131. pontja.

12 – Kiemelés a szerzőtől.

13 – Hasonló indokoláshoz lásd többek között a C-240/98–C-244/98. sz., Océano Grupo Editorial és Salvat Editores egyesített ügyekben 2000. június 27-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-4941. o.) 25. és az azt követő pontjait.